

Stans regjeringas angrep på kvinners grunnleggende rettigheter

Noen av de største folkeopprørene vi har hatt under Solberg-regjeringa har knyttet seg til svekking av føde- og barseltilbud og angrep på kvinners rett til selvbestemt abort. Over hele landet har bunadskledde kvinner – og menn – stilt seg opp i protest mot regjeringas utrygge politikk for fødende kvinner. Vi har hatt rekordoppmøter på 8. mars og kvinner kledd i røde kapper og hvite hodeplagg fra TV-serien *The Handmaid's Tale*. Dette på grunn av regjeringas gjentatte angrep på kvinners rett til selvbestemt abort – som har forsøkt å innføre reservasjonsrett for leger, endre abortlovens paragraf 2c og til slutt innført nemndbehandling for kvinner som ønsker flerlingabort.

Solberg-regjeringa er drevet av en nyliberal ideologi, hvor markedsmekanismene er som en lov som skal gjelde for alt - også velferden. Helseforetaksmodellen er et kroneksempel på dette, og har ført til sentralisering, at sykehus legges ned og fødetilbud nedprioriteres. Bunadsgeriljaen og kvinneopprøret går derfor hånd i hånd med et distriktsopprør og et opprør mot *New Public Management* innenfor offentlig sektor.

Siden 1967 har Norge gått fra å ha 182 til 45 fødeinstitusjoner. Men dagens regjering har svekkelsen av tilbudet blitt intensivert, og føde- og barseltilbudet nærmer seg nå en farlig smerteterskel. Flere kvinner har under dagens regjering fått lengre reisevei til nærmeste fødested, og flere skal det bli. Fødetilbudet i Odda og Mosjøen er allerede lagt ned og fødeavdelingen på Gjøvik er truet. I vurdering av nedleggelse og lokalisering av fødetilbud tas reiseveien for fødende ikke godt nok hensyn til. Følgetjeneste med jordmor der det er over 90 minutter reisevei organiseres altfor tilfeldig. Samtidig har liggetiden på sykehus sunket fra 3,2 til 2,7 dager etter fødsel de ti siste årene, og det er graverende få jordmødre til å ivareta oppfølgingen av kvinner før, under og etter fødsel. Helhetsbildet er skremmende og er arrogant overfor kvinners behov og grunnleggende trygghet.

For å få med seg KrF i regjering ble kvinners rett til selvbestemt abort villig brukt som politisk forhandlingskort. Store protester gjorde at regjeringa ikke turte å endre lovens paragraf 2c, men det var likevel et viktig prinsipielt tilbakeslag når innføring av nemndbehandling ble innført for kvinner som ønsker fosterreduksjon – eller flerlingabort. Dette gjelder kanskje ikke mange, men det rystet likevel store deler av befolkninga at det faktisk var mulig å rokke ved så grunnleggende rettigheter, en rett som kvinner har kjempet fram og nærmest tatt for gitt de siste 40 årene. Regjeringa har også stått i veien for at kvinner kan få god og trygg informasjon under svangerskapet, som gjennom NIPT (Non-Invasive Prenatal Test).

Internasjonalt ser vi et skremmende samarbeid mellom konservative religiøse krefter og høyrepopulister som truer og begrenser kvinners seksuelle og reproduktive rettigheter. På talerstolen i FN er Solberg-regjeringa kritisk til dette og var blant dem som kritiserte Trumps *Global Gag Rule*, om kutt til internasjonale organisasjoner som jobber med abort. Det blir derfor paradoksalt at vår egen regjering nå ser ut til å være en del av denne samme trenden. Norge kan ikke lenger smykke seg med å være prinsippfaste forsvarere av kvinners rettigheter.

Oslo SV mener regjeringas angrep på kvinners grunnleggende rettigheter når det gjelder om, når og hvor de vil ha barn er urovekkende. I 2021 er det på tide med et regjeringsskifte, og en ny likestillingspolitikk er helt nødvendig.

Oslo SV vil:

for å sikre kvinner en trygg svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg:

- At helseforetakene instrueres til å ikke legge ned eksisterende fødetilbud.
- At følgetjeneste med jordmor sikres i alle kommuner med lang reisevei
- At det sikres en-til-en-omsorg fra jordmor for alle kvinner under fødsel og at kommunenes jordmordekning er god nok til å sikre oppfølging i svangerskap og barsel
- At kvinner som har født skal kunne ligge på sykehuset så lenge det er behov for det
- At det helheten i svangerskaps- fødsels og barseltilbudet utredes, med formål om å sikre trygge og nære fødetilbud for kvinner i hele landet.
- At det opprettes et landsomfattende tilsyn.

for å sikre kvinner selvbestemt abort:

- At det utredes hvordan dagens system med abortnemnder kan avvikles og erstattes av et system som ivaretar kvinners selvbestemmelse og rett til oppfølging.
- At alle kvinner skal få tilgang til relevant informasjon, gode screeningtester (for eksempel NIPT, Non-Invasive Prenatal Test, eller KUBB, Kombinert tidlig ultralyd og dobbel blodtest), og verifiseringstester. Det må tilbys tester som er gode nok til at kvinner kan ta informerte valg, trygge nok til at antallet spontanaborter minimeres, og som gir god nok kunnskap tidlig i svangerskapet slik at vi unngår unødvendige senaborter.
- Alle gravide kvinner må sikres ultralyd senest innen uke 18.
- At det skal arbeides for å skape en felles forståelse for at ansvaret for et mangfoldig samfunn ikke kan påhvile abortsøkende kvinner. Mangfoldet i samfunnet må sikres gjennom gode og pålitelige velferdsordninger, og gjennom inkludering av alle i arbeid og samfunnsliv.
- At det skal arbeides for enda bedre tilgang på gratis prevensjon og veiledning.